

Schreven mee aan deze publicatie

Patrick Manghelinckx
Lennert Mottar
Bram Allegaert
Hannelore Martens
Caroline Claus
Wies Moriau
Anais Terry
Lore van den Brempt
Liselotte Vanheukelom
Nele Hoste

Lay-out

tom.dr@me.com

Lomap app ontwikkeling

Simon Yuill
Christophe Versieux
Jan van Roy
Bram Allegaert
Wauter Mannaert

Lomap website & database

Jan Van Roy

D/2013/12.737/2

Foto's

Lomap gebruikers
JES-archief
Dominique Vankan

Met uitzondering van de handleiding en de methodieken, mag niets uit deze weergave worden verveelvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van JES.

V.U.: Patrick Manghelinckx,
Kolenmarkt 66, 1000 Brussel

JES, stadslabo voor kinderen en jongeren in Antwerpen, Brussel en Gent, is ...

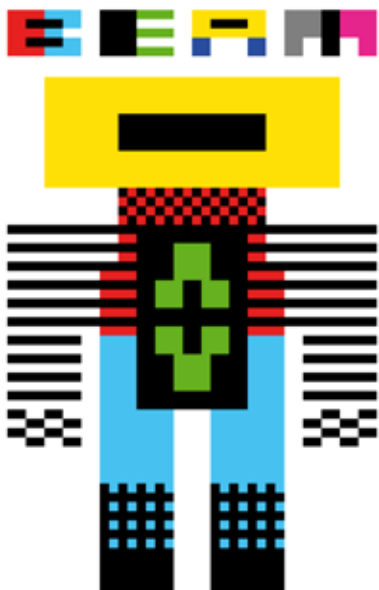
- // de toonaangevende vormingsorganisatie voor en rond stedelijk jeugdwerk
- // een no-nonsense productiehuis voor stedelijke jongerencultuur
- // een organisatie voor vindplaatsgericht jeugdwerk in de stad
- // een kansenscheppende organisatie voor opleiding en tewerkstelling van werkloze jongeren en jongvolwassenen
- // een programmator van avontuurlijke vrije tijd op stadsmaat
- // een deskundige partner rond grootstedelijk jeugd-beleid en jeugdbeleids-participatie
- // een exploitant van jeugd-infrastructuur waaronder het verblijfcentrum *De Waterman* in Brussel

... en nog zoveel meer

Check www.jes.be voor een up-to-date overzicht. JES stadslabo is ook te vinden op Facebook.

Yota!, het Brusselse participatieproject van JES, betreft de jongste inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bij de vormgeving van de publieke ruimte in hun stad. We willen hen, via tal van acties, niet alleen hun mening laten uiten, we streven er ook naar om kinderen en jongeren in contact te brengen met zij die daadwerkelijk iets kunnen veranderen in hun buurt: beleidsmakers, planners en ontwerpers.

BEAM is de multimedia-werking van JES Brussel. BEAM ondersteunt het Brusselse jeugdwerk in multimediale projecten en organiseert daarnaast zelf workshops en trajecten voor en door kinderen en jongeren uit het Brusselse. BEAM focust op actieve mediavorming: 'leren door te doen'. Verder tracht BEAM zo veel mogelijk experimentele methodieken en mediavormen te ontwikkelen en te hanteren. Meer info kan je vinden op www.beamblog.be

Voorwoord

De eerste smartphone-applicatie in het Vlaamse jeugdwerk is een feit. Lomap werd ontwikkeld voor iedereen die met jeugd in de stad aan de slag gaat of gewoon zelf zijn mening over de buurt kwijt wil. Via deze publicatie willen we je vooral inspireren. Met een selectie foto's, onze eigen praktijkervaringen, concreet inzetbare methodieken en een praktische handleiding zetten we je graag op weg om Lomap te ontdekken.

Deze publicatie bestaat uit 4 delen, deze kan je herkennen aan hun kleur.

Wat is Lomap? Hoe werkt de app en hoe kan je Lomap als tool inzetten in jouw werkveld?
Check de groene pagina's.

JES experimenteerde het voorbije jaar met Lomap op zeer uiteenlopende domeinen.
Laat je inspireren voor een eigen project door de **cases** op de blauwe pagina's.

Ben je op zoek naar hapklare **methodieken** en praktische informatie om met Lomap aan de slag te gaan? Dan helpen de paarse pagina's je zeker op weg.

Op de rode pagina's vind je tenslotte een **handleiding** voor de app.

JES-visie

De groeiende, groene, veelkleurige stad.

De stad wordt groter, groener, gekleurder, maar ook dualer. Op het JES-Congres in 2009 in Gent kwam dit al duidelijk naar voren. Het is vandaag niet anders. Vandaag zijn deze thema's niet meer uit de media weg te slaan. Ook de politieke geesten zijn geëvolueerd: voortschrijdend inzicht heet zo iets.

Gent, Antwerpen en Brussel kennen een stijging van de bevolking, in het bijzonder van de jonge bevolking. Het aandeel van min 25-jarigen neemt toe in zowel absolute als relatieve cijfers. Vooral de groei van het aantal kinderen is spectaculair. Het is de reden voor het capaciteitsprobleem, van slapende ouders voor de schoolpoort, van politieke debatten waarin vandaag wordt geschreeuwd voor

meer scholen. Wat vandaag geldt voor de situatie van deze ukkies, geldt binnen een aantal jaren voor het jonge tiernergeweld. Gaan deze pubers hun plaats vinden in de stedelijke samenleving, op de schoolbanken, in het jeugdhuis, in de sportclub, in de muziekstudio, in de publieke ruimte? En zijn deze pedagogische, culturele, psychische en fysieke ruimtes nog voldoende toegankelijk?

Deze groei gaat gepaard met een verkleuring. 1 op 2 Brusselaars is van vreemde origine, 70% van de kleuters in Antwerpen is van allochtone afkomst. In Gent niet meer, aangezien het woord allochtoon geschrapt werd. Maar het neemt niet weg dat ook daar de verkleuring op de schoolbanken toeneemt. Steeds meer kinderen worden geboren in gezinnen van vreemde oorsprong, die hier ondertussen ook al een aantal decennia zijn, de zogenaamde oudkomers. Maar ook de instroom van nieuwkomers uit Afrika, de voormalige Oostbloklanden, het Nabije Oosten en andere plekken op deze wereld, kleurt mee de stad. De klassieke multiculturele samenleving bestaande uit Vlamingen/Belgen, Spanjaarden, Italianen, Turken en Marokkanen, is allang niet meer. Antwerpen en Brussel tellen ondertussen 170 nationaliteiten, superdiversiteit is het referentiekader geworden.

De wereld leeft vandaag in de stad.

Tenslotte neemt in de stad ook de armoede toe. Althans een groter wordende groep mensen leeft op en onder de armoedegrens. Vaak, maar niet uitsluitend, zijn het gezinnen van buitenlandse oorsprong, zowel nieuwkomers als de tweede en

derde generatie. Stijging van voedings-, huur-, energie- en andere prijzen, en gezinnen met een te laag en instabiel inkomen, leiden tot precare situaties waarin kinderen en jongeren opgroeien.

In deze geschetste, zeer diverse ruimte beweegt JES zich met haar werkingen. We spelen in op nieuwe noden en behoeften en geven jongeren kansen om op een actieve manier te participeren aan het stedelijk leven. We creëren omgevingen waarin jongeren kunnen leren en hun talenten en competenties ontwikkelen.

Verdeel de schaarste! Of creëer de ruimte?

Het is ondertussen duidelijk dat de steden voor grote uitdagingen staan. De vraag naar capaciteitsuitbreiding (woningen, scholen, voorzieningen,...) zet de bestaande en schaarse publieke ruimte, onder druk. En net door die groei zal er meer publieke ruimte nodig zijn.

Of ze nu thuis te weinig ruimte hebben, of ze nu gewoon graag op straat vertoeven, of ze nu niet mee kunnen en/of willen met ons middenklasse vrijetijdspatroon (op de achterbank van de tekenles naar de sportclub)... Feit is dat vele stadskinderen en -jongeren in de publieke ruimte vertoeven en rondhangen. Een groot deel van het leven in de stad speelt zich immers af in de publieke ruimte die voor iedereen toegankelijk is en waar mensen elkaar vrijblijvend en ongeacht hun leeftijd, geslacht en sociale achtergrond, kunnen ontmoeten. De meeste publieke ruimtes bevinden zich in de openlucht, maar ook schoolgebouwen, winkelcentra, sportzalen en andere openbare multifunctionele accommodaties kunnen tot de publieke ruimte gerekend worden.

Hoe komt een overheid tegemoet aan de nood aan capaciteitsuitbreiding en de nood aan meer publieke ruimte voor een groeiende groep inwoners? En hoe gaat men invulling geven aan de beschikbare publieke ruimte? Eigen ervaringen tonen ondertussen aan dat niet elke publieke ruimte geschikt is voor elke gebruiker van die ruimte. Sommige plekken zijn gewoon te klein om alle bevolkingsgroepen een plek te geven. Een slimme inrichting van die ruimte is daarom noodzakelijk.

De beste stuurliu staan bij JES op het schip.

Eén van onze antwoorden op de stedelijke uitdagingen, is participatie. De mate waarin kinderen en jongeren zich kunnen en mogen uitspreken over hun eigen traject, hun nabije omgeving en de grotere stad, geeft hen erkenning en verantwoordelijkheid. Het heeft een responsabiliserend effect en het neemt hen au sérieux. Ze staan niet aan wal maar zitten mee achter het roer.

Participatie vertrekt ook vanuit mogelijkheden en potentieel. We menen immers dat zij zich, mits op maat gemaakte en goed uitgekende participatiestrategieën, kunnen uitspreken over het gebruik en de inrichting van de verschillende ruimtes waarbinnen ze vertoeven en zich bewegen: de pedagogische ruimte, de culturele ruimte, de publieke ruimte, enzovoort.

Goed uitgewerkte participatietrajecten versterken bovendien een aantal van hun sleutel- en technische competenties. Met elkaar praten en zoeken naar consensus of compromis, leren omgaan met

mogelijkheden en onmogelijkheden, creatieve oplossingen zoeken, enzovoort.

Door het gebruik van verscheidene (multi)mediatechnieken ontdekken ze talent en ontwikkelen ze culturele competenties.

Zich kunnen en mogen uitspreken over die verschillende ruimtes, en ondertussen competenties ontwikkelen, versterkt hun positie in het maatschappelijk weefsel. Ze worden op deze manier mede-eigenaar van hun traject, hun plek en hun omgeving.

C-O₂: injectie van culturele zuurstof

In één van de JES-beleidsplannen, werd culturele participatie omschreven als een injectie van zuurstof in het stedelijk weefsel. Op de laagdrempelige manier die JES eigen is, krijgen jongeren de kans om niet alleen van cultuur te proeven, maar ze ook te maken. Het was de inzet van de voorbije beleidsplanperiode om jong artistiek talent uit de drie steden samen te brengen en culturele producten te creëren: jonge Gentse Kunstbende-deelnemers ontwerpen danspakjes voor de Antwerpse Luchtbal Crew, Antwerpse hiphoppers maken met Brusselse rockers een cross-oversong en treden op tijdens het evenement 20 jaar Rockfabriek, enzovoort.

We hebben bovendien de laatste jaren geïnvesteerd in en gewerkt met verschillende varianten van beeldcultuur. Beeldcultuur is immers een aantrekkelijke culturele uiting bij veel jongeren waar wij mee werken. Bovendien is het materiaal om foto- en videoproducten te realiseren, zowel gebruiksvriendelijker als financieel toegankelijker geworden. En de multimediamereld heeft minder geheimen voor

hen dan voor de doorsnee (oudere) volwassene. In verschillende van onze werkingen krijgen beeldcultuur en multimedia een prominentere rol en dragen soms ook bij tot actieve media-educatie. Het lomografieverhaal, dat je verder in deze publicatie kan lezen, en de ontwikkeling van Lomap spelen daar dan ook perfect, en bovendien innovatief, op in. Door middel van fotografie krijg je niet alleen een 'oogblik' van kinderen en tieners, met de publieke ruimte observerend of belevend vervat in een snapshot, maar eveneens een inpalmen van dezelfde publieke ruimte door diezelfde (paar duizend) 'ogenblikken'. De lomomuur als artistiek resultaat en interventie in de publieke ruimte. En wat kan dit alles beter illustreren dan de beelden op zich? Oordeel zelf aan de hand van de publicatie.

Het JES-DNA: bouwstenen voor een stedelijke samenleving

In deze publicatie komen drie invalshoeken samen, namelijk inspraak en uitspraak over de publieke ruimte, de cultureel-artistieke bezetting van diezelfde publieke ruimte, en door het zelf te doen: ontdekking van talent en ontwikkeling van competenties.

Het is tegelijkertijd een bouwsteen van het JES-DNA. Multicomplexe uitdagingen vragen om geïntegreerde antwoorden. Door dergelijke processen wordt deelnemen 'deelhebben' en wordt het jonge volk mede-eigenaar van de plek en de stad waarin ze opgroeit.

Maar dat is voer voor een volgende publicatie.

Wat is Lomap?

Lomap is een smartphone-app en fotografietaal waarmee vooral kinderen en jongeren op een leuke en intuïtieve manier, door het toevoegen van kleurcodes en icoontjes, **hun mening** kunnen geven **over een buurt of stad**. Wat vinden zij van het nieuwe plein in de buurt, van de wijk achter het jeugdhuis of de school...? Door middel van deze fotoapplicatie geven ze in woord en vooral beeld hun visie op wat zij goed vinden aan hun buurt, maar ook wat zij als pijnpunten of problemen ervaren. Deze **gratis beschikbare app**¹ is een heel **intuïtief instrument** waarmee je zowel individueel, als **jeugdwerker of als leraar** met je groep kinderen en jongeren aan de slag kan.

¹ Op dit moment enkel voor Android smartphones.

Lomap werd ontwikkeld door **BEAM**, het multimedialabo van JES. Met Lomap trachten we iedereen die met jeugd in de stad bezig is, een **nieuwe tool** aan te reiken. De publicatie en website vormen naast een bron van inspiratie ook een leidraad met een handleiding en hapklare methodieken.

JES organiseert echter ook **begeleide Lomap-workshops en trajecten**², zowel voor het onderwijs als voor het jeugdwerk.

Hoe werkt de app?

Wanneer je als gebruiker met de app een foto maakt, kies je eerst een **kleurfilter** die je gevoel over de plek of het object weergeeft. Kleurfilters

gaan van groen (zeer positief) tot rood (zeer negatief). Daarna krijg je de mogelijkheid om een aantal **beschrijvende tags** toe te voegen.

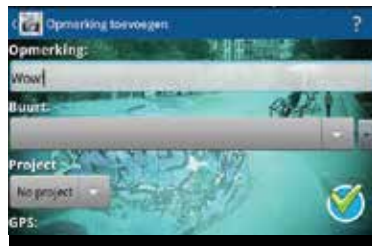

Dit doe je door simpelweg iconen te selecteren. In een laatste fase kan je nog een persoonlijke mening aan de foto toevoegen.

² Meer info over ons aanbod op www.lomap.be

Voor een efficiënte representatie en analyse van de resultaten is het van belang om te weten waar en wanneer de foto's werden gemaakt. De app voorziet elke foto van een tijds- en locatiebepaling. Wanneer de foto's geüpload worden naar de website, worden ze meteen gepositioneerd op de **lomokaart**, dit is een aangepaste Google Maps kaart. Op de website kan je verder ook je foto's in een digitale **lomomuur** bekijken: zo heb je meteen een visueel overzicht van alle foto's van een wijk of een project.

Op de website www.lomap.be kan je inloggen met je eigen account. Op dat moment krijg je toegang tot je persoonlijke lomokaart en -muur. Van hieruit kan je je foto's in hoge resolutie bekijken en downloaden, delen op sociale netwerken of zelf je lomomuur bewerken tot je eigen kunstcreatie.

Het inbouwen van een aantal **sociale netwerk-functies** is een haast vanzelfsprekende vereiste voor een fotoapplicatie die zich vooral op jongeren richt. Omwille van de transparantie en een aantal privacyaspecten werd ervoor gekozen om Lomap niet te koppelen aan bestaande grote spelers zoals *Facebook* en *Instagram*. Het beheer en auteurs- en portretrecht wordt op deze wijze niet automatisch overgedragen. De foto's kunnen echter wel eenvoudig op deze sociale netwerken worden gedeeld.

Lomap is dus veel meer dan de zoveelste lomografie-app. Het is de eigentijdse participatie-tool bij uitstek en dit zowel voor individuen als groepen. De app is multi-inzetbaar, vrij beschikbaar en sluit bovendien sterk aan bij **de leefwereld van jongeren.**

Rewind

JES startte in 2010 met de voorbereiding van een landelijke culturele werking om participatie van een jong stedelijk en divers publiek te verhogen en de resultaten ervan zichtbaar te maken. Jaarlijks worden een aantal cultuurparticipatieprojecten op touw gezet in en tussen de drie steden waar JES actief is. In 2011 werd er een interstedelijk cultuurproject opgezet met een lomomuur als eindresultaat. Een **lomomuur** is een grote collage van lomofoto's

die je in de publieke ruimte kan tentoonstellen, maar waarmee je evengoed de wand van je jeugdhuis of speelplaats kan bekleden. De muur is naast een **fototentoonstelling** ook een **collectief kunstwerk** dat de toeschouwer een unieke en verdiepende kijkervaring biedt. In de **eerste fase** van dit project trokken enkele JES-medewerkers met zeer verschillende groepen jongeren uit Brussel, Antwerpen en Gent erop uit en maakten met smartphones

duizenden foto's van hun leef-omgeving. De opdracht was eenvoudig: ga in je eigen buurt op zoek naar plekken waar je graag

komt en/of plekken waar je niet graag bent. Afhankelijk van je mening of emotie geef je de foto een warme, vrolijke of een koude kleur mee. In totaal maakten 213 deelnemers meer dan 3000 foto's, die de basis vormden voor twee lomomuren.

Dankzij de gebruikte kleurfilters en specifieke software, verwerken we alle afzonderlijke geprinte foto's in een grote figuratieve mozaïek. De foto's werden vervolgens foto per foto gemon- teerd door de deelnemers zelf. Het resultaat was indrukwek- kend: de afzonderlijke foto's, die van dichtbij in detail te bestude- ren waren, vormden van veraf een uniek totaalbeeld.

De eerste lomomuur werd offici- eel ingehuldigd op 21 december 2011. De collage is een uitzicht op de Gentse dokken en is permanent te bewonderen in *De Expeditie*³ in Gent.

De tweede lomomuur kwam er in september 2012 in het kader van *Festival Kanal*⁴. Hiervoor ging fotograaf Dominique Van- kan aan de slag met een selectie

3 De Expeditie is een cultureel bedrijvencentrum op de voorma- lige ACEC-site, waar JES Gent is gehuisvest. Meer info op <http://www.deexpeditie.be/>

4 Festival Kanal is een multidisciplinair stedelijk feest/kunstenfes- tival. Meer info: www.festivalkanal.be

van meer dan 5000 foto's en creëerde zo een 20 meter lange **skylinecollage van Brussel**. Deze werd geprint op 12 rollen en aangebracht op de kaaimuur ter hoogte van Saintelette. Het toonmoment was op *Festival Kanal*, maar de muur bleef ruim een maand hangen en vormde zo een waardevolle tijdelijke kunstingreep in de publieke ruimte.

Aangezien de resultaten en de gebruikte methodiek positief werden geëvalueerd, werd de smartphone in een **tweede fase** als participatietool verder onderzocht en verkend. De doeltreffendheid van een applicatie als participatietool voor jongeren, hangt af van de combinatie van een **aantal specifieke technische, vormelijke en**

inhoudelijke factoren. Bij het ontwikkelen werd vooral naar de praktijk van Yota! gekeken. Er werd onderzocht welke meerwaarde de app aan hun werking kon bijbrengen en hoe deze methodiek rond de **bevraging over de publieke ruimte** ook door een groter publiek gebruikt kon worden.

Lomoworkshops bleken een interessante combinatie van **cultuur- en media-educatie**, en boden tevens de mogelijkheid tot **reflectie over de publieke ruimte**. Bovendien werd het werken met smartphones en fotoapplicaties door de deelnemers erg intuïtief en leuk bevonden. Om dit potentieel te bundelen, ontwikkelde JES een nieuwe applicatie. **Zo werd Lomap de eerste app in het Vlaamse jeugdwerk**.

Lomografie en mapping

De naam Lomap is een **samentrekking van 'lomografie' en 'mapping'**. Lomap is een 'mapping-app' die de wereld op lomografische wijze in kaart brengt.

Lomografie⁵ is een vrij nieuw fenomeen in de analoge fotografie. De naam is gebaseerd op de **Lomo Compact Automat (LC-A)**, een simpel Russisch foto toestel dat in 2005 uit productie werd genomen, maar nu het middelpunt van de lomografiebeweging vormt. Typische eigenschappen en effecten van dit toestel waren heel **felle kleuren, wazige of slecht gefocuste foto's** en tal van andere zware optische vervormingen die gewoonlijk worden toegeschreven aan **'slechte' fotografie**. Maar het zijn net deze vervormingen die het toestel zo interessant maakten.

⁵ Bron: <http://www.lomography.com>

Dat was ook de mening van een groep Weense studenten die het toestel in 1991 herontdekten. Zij creëerden een hele cultuur rond dit toestel en bedachten **10 regels** om het toestel te gebruiken:

**1.
Neem je camera
overal mee.**

**2.
Gebruik hem
altijd, dag
en nacht.**

**3.
Lomografie
is een deel van
je leven.**

**4.
Oefen met
opnames uit de
losse hand.**

**5.
Ga zo dicht mogelijk bij
het onderwerp staan.**

6.
Denk niet
teveel na en
ga intuïtief
te werk.

7.
Wees snel.

8.
Je hoeft niet
van tevoren te weten
wat er op
de foto staat.

9.
Achteraf
trouwens ook niet.

10.
Maak je niet druk
over deze regels.

Een lomograaf kan **op elk moment en op elke plek** foto's maken. Lomografie heeft een nonchalante, terloopse manier van fotograferen: zonder te kijken, 'vanuit de heup' en zonder teveel na te denken. Het doet er niet toe of de foto haarscherp of wazig is. Terwijl de lomografen vroeger de hele tijd met een fototoestel en filmrolletjes rondzeulden, gebruiken we nu een medium dat steeds meer mensen ter be-

schikking hebben: de smartphone. Sinds de opkomst van dit technologisch wonderdje zijn er heel wat fotoapplicaties ontwikkeld die een dergelijk lomo-effect op foto's voorzien. Bekende voorbeelden zijn *Instagram* en *Hipstamatic*... En nu dus ook Lomap!

Mapping of cartografie⁶ betekent per definitie het toegankelijk en hanteerbaar maken, en overdragen van ruimtelijke informatie. De nadruk ligt op het visualiseren van deze informatie en de interactie die er rond ontstaat, steeds met het oog op het oplossen van ruimtelijke problemen.

De mapping-functie laat ons toe de visie en mening van kinderen en jongeren over een buurt letterlijk in kaart te brengen. De **lomokaart** is als visualisatie een mooie en vooral **bruikbare representatie** van de gemaakte foto's met de daaraan gekoppelde data. Bovendien zit de lomokaart zo in elkaar dat je door middel van **filters** bijvoorbeeld alleen de positieve foto's rond 'natuur en milieu' in een specifieke buurt kunt selecteren. Daarnaast kan je ook selecteren op leeftijd en zo enkel de foto's bekijken die gemaakt zijn door jongeren tussen bijvoorbeeld 10 en 14 jaar, afkomstig uit de buurt.

⁶ Bron: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Cartografie>

3X Lomap

Lomap kan op verschillende manieren worden ingezet, dit hebben we binnen JES proefondervindelijk kunnen ervaren. We onderscheiden drie specifieke domeinen:

- 📍 **Cultuurparticipatie**
- 📍 **Media-educatie**
- 📍 **Participatie in de publieke ruimte**

De keuze voor het ene dan wel het andere domein, of de benadering van Lomap als middel of product, is sterk afhankelijk van de context waarin de app wordt gebruikt.

Natuurlijk kan er binnen eenzelfde project ook perfect op deze verschillende domeinen gewerkt

worden. Zo kan het zijn dat je ervoor kiest om in het kader van een participatietraject rond de heraanleg van een straat een lomomuur te bouwen. Anders dan bij cultuurparticipatie stopt het verhaal hier dan niet bij een esthetisch interessant product, maar kan de muur als startpunt dienen om een dialoog met het beleid rond de heraanleg tot stand te brengen. Evengoed kan je Lomap gebruiken voor een leefwereldonderzoek van jongeren, zoals in de case van de Werkweg wordt geïllustreerd.

Cultuurparticipatie

Lomografie is met zijn kleurvervormingen en filosofie een essentieel onderdeel van Lomap. Hoewel het lomo-effect al enkele jaren terug populair is bij jongeren, zijn ze zich vaak niet bewust van de oorsprong, filosofie en technologie van **lomografie** als discipline binnen de fotografiekunst.

Deze achtergrondinformatie en de technologische mogelijkheden die lomografie biedt, kunnen benut worden bij het creëren van **cultuurproducten** die uit de Lomap-resultaten (output) voortvloeien. In groep kan je bijvoorbeeld samen een patroon ontwerpen om de gemaakte foto's als **collage** in te verwerken. Idealiter worden deze **lomomuren** in de publieke ruimte tentoon gesteld. Door de zichtbaarheid kunnen ze een bewustmaking teweeg brengen over de leefomgeving van een buurt of wijk. Bij het bedenken en creëren van een dergelijke representatieve vorm kan vrij geëxperimenteerd worden. Lomokubussen, lomopostkaartjes of -T-shirts behoren zo ook tot de mogelijkheden.

Tot de optionele icoontjes van Lomap behoort ook het thema **'cultuur en erfgoed'**. Tijdens het maken van een groepswandeling kan het benoemen van cultuurhuizen, standbeelden, parken of bekende pleinen, zorgen voor **nieuwe referenties** die voordien voor jongeren ongekend, onbereikbaar of vreemd waren.

Media-educatie

Via Lomap leren deelnemers de verschillende toepassingen van de **smartphone** hanteren. Zowel het potentieel (de snelheid en kwaliteit) maar evenzeer de beperkingen (bv. het gebruik van de smartphone als **fototoestel**), worden proefondervindelijk ervaren. Omdat de werking van de applicatie op andere ingebouwde toepassingen berust, verwerft de jongere inzicht in de vele mogelijkheden die de smartphone biedt. Zo werkt de app onder andere met **gps** voor de locatiestempel en is er **wifi** nodig om de foto's te uploaden.

Jongeren delen massaal foto's via sociale netwerksites. Ze zijn zich echter niet altijd bewust van het effect dat deze **zichtbare verspreiding van foto's** met zich mee kan brengen. Alvorens je aan de slag gaat met de fotografietool in de publieke ruimte, dienen precare aandachtspunten zoals portret- en **privacyrecht** ter sprake te komen. Om een volledige en bruikbare representatie weer te geven, dienen gebruikers (groepen of individuen) zich te registreren. De **gebruikersnaam** verschijnt, samen met de leeftijd van de gebruiker en zijn of haar opmerking, onder de gemaakte foto in de lomokaart of -muur. Bij het maken en uploaden van de foto's wordt er

rekening gehouden met het recht op privacy. Enkel wanneer mensen niet duidelijk herkenbaar op een foto staan of ze daarvoor expliciet toestemming

hebben gegeven, mogen de foto's online worden gezet. Negatieve foto's van gezichten of onfatsoenlijke opmerkingen worden uit de lomo-kaart of -muur geweerd.

Jongeren kunnen Lomap gebruiken als middel voor **zelfexpressie**. We beogen dan ook vooral een **positieve impact** op de

online verspreiding van de gemaakte foto's. Via een persoonlijk account krijgen ze toegang tot hun lomo-muur en -kaart. Verder kunnen ze de foto's in hoge resolutie downloaden met of zonder lomo-effect, om ze vervolgens online te delen.

Tijdens de nabespreking van een workshop bekijken we vaak met de jongeren of kinderen de gemaakte foto's op een aangepaste **Google Maps**. Hierbij wandelen we zowel op **kaartmodus, satellietmodus en Street View** door de wijk die ze net in kaart gebracht hebben. De wandeling kan zo virtueel herbeleefd worden.

Participatie in de publieke ruimte

Door middel van Lomap worden kinderen en jongeren zich beter bewust van hun relatie tot de publieke ruimte. Door gericht te kijken naar hun wijk en hun mening te geven over zowel het grotere plaatje als de kleine details, leren ze op verschillende niveaus na te denken over hun leefomgeving.

Zo kan Lomap ingezet worden als laagdrempelige en aantrekkelijke **participatietool**. Dit zowel in korte buurtverkenningssessies als in langdurige participatieprojecten met kinderen en jongeren rond de publieke ruimte. Bij dit soort projecten, waar de **herinrichting of ontwikkeling** van de publieke ruimte centraal staat, is het de bedoeling om via een gestructureerde bevraging de relatie van kinderen en jongeren met de publieke ruimte in kaart te brengen. In deze eerste verkennende fase heeft Lomap zich al bewezen als zeer bruikbare tool. In een volgende fase van het traject kan je samen met hen nadenken over wat, hoe en waar het beter kan. Yota! heeft hier het afgelopen jaar veelvuldig mee geëxperimenteerd. Via deze bevragingen beoogt Yota! de **kwaliteit van de stedelijke omgeving** af te toetsen bij de kinderen en jongeren die er in opgroeien.

Uiteindelijk is het de bedoeling om met de resultaten van deze bevraging invloed uit te oefenen op de realisatie van projecten en processen die een impact hebben op de vormgeving van de publieke ruimte in de buurt of stad van kinderen en jongeren. De foto's die met Lomap zijn gemaakt, zijn **werkresultaten** die van groot belang kunnen zijn in het staven van de meningen en ideeën van kinderen en jongeren.

De gekleurde en getagde foto's kunnen op deze manier de **dialoog** tussen het **beleid** enerzijds en kinderen/jongeren anderzijds ondersteunen of zelfs stimuleren.

Tot voor kort organiseerde Yota! participatieve mapping zonder het gebruik van smartphones, een voorbeeld hiervan is de *KarAKol*-methodiek⁷. De upload, tags en locatiebepaling van verzameld beeldmateriaal gebeurde achteraf en meestal op een andere locatie. Met Lomap is het nu mogelijk om op elk moment en overal uitspraken over de stedelijke omgeving online te delen. Lomap is dus een zeer bruikbaar instrument, voornamelijk in de **verken-nende fase** van participatieprojecten.

⁷ Meer info: www.karakol.be

Fast forward

Lomap als digitaal instrument bij jeugdparticipatie in stedelijke processen.

Lomap spreekt de kritische blik en creativiteit van kinderen en jongeren aan voor jeugdgerichte veranderingen in de stedelijke omgeving waarin ze opgroeien. In stedelijke participatieve en creatieve processen kan Lomap ingezet worden als hulpmiddel bij de verkenning en voorstelling van

de door kinderen en jongeren aangereikte informatie over hun relatie met de stedelijke omgeving. De app en website maken het gebruik van Lomap in verschillende contexten en op verschillende schaalniveaus mogelijk.

Vandaag onderzoekt JES het gebruik van Lomap bij de ontwikkeling of vernieuwing van stedelijke publieke ruimte of openbare gebouwen. We kijken hier vooral naar hoe Lomap een jeugdgerichte

benadering van projecten mogelijk maakt. Op langere termijn wordt nagegaan hoe Lomap een hulpmiddel kan zijn bij de aanpak van jeugdgerichte uitdagingen voor stedelijke gebieden in het algemeen.

Lomap is een **crowdsourcing** project, wat de mogelijkheid creëert om aan dit project met heel veel verschillende mensen samen te werken. Een toenemend gebruik van Lomap in verschillende projecten kan

bijdragen tot het delen, verspreiden en versterken van kennis over jeugdgerichte projecten. Hoe meer organisaties, scholen en individuele gebruikers aan het project deelnemen, hoe beter onze kennis van een jeugdgerichte aanpak kan worden.

Lomap ontwikkelt zich als een aanstekelijk virus en stimuleert een stedelijke ontwikkeling voor en door jonge inwoners.

repeidre
(nasser - 11 jaar)

Mobilier, intermeubelen
Achat - Venza
0495

mooi
(Younes - 10 jaar)

attention au nid de poule
(Badreddine - 12 jaar)

moie bloempjes
(SNI Anderlecht - 14 jaar)

overzicht van het atoom
(emeline - 10 jaar)

pas op!!!!
(hamid - 13 jaar)

Mannen proberen vrouwen op een ongeleefd manier te versieren
(Ping - 17 jaar)

overal naartoe
(Henry - 12 jaar)

(Yota 5 blocs - 11 jaar)

een gat is een gat, waar da je niet mag parkeren
(tierens jelle - 30 jaar)

werken in de moskee
(awles - 20 jaar)

mijn arabische school
(Gerard rayane - 12 jaar)

patatra
(emeline - 10 jaar)

een auto op de voetpad
(stadsklassen kadeekes 2 - 11 jaar)

TOLGA
LA
PUT XD

AKISTEWA
MAYAN

das een schelt woord
(yunussaid - 11 jaar)

pour les. bourges
(william - 11 jaar)

net is kapot
(aymane en nabil - 10 jaar)

weinig parkeerplaats
(souf le ouf - 1916 jaar)

woaw
(emeline - 10 jaar)

street art
(bram - 30 jaar)

belle maison
(Bruxitizen - 26 jaar)

ik vind het niet leuk dat mensen op dingen tekenen dat niet mag.
(Philippine - 9 jaar)

There is hope. Unless you are this little tree...
(bonna - 18 jaar)

faudrer metre plus de planche. pour ke. les moment. puise. sasoire.
(Yota 5 blocs - 11 jaar)

what the fuuuccckkkkk !!!
(atk - 17 jaar)

er zijn heel veel snoepjes in deze winkel en en het is goedkoop
(francis - 12 jaar)

fun!
(Mata2 - 16 jaar)

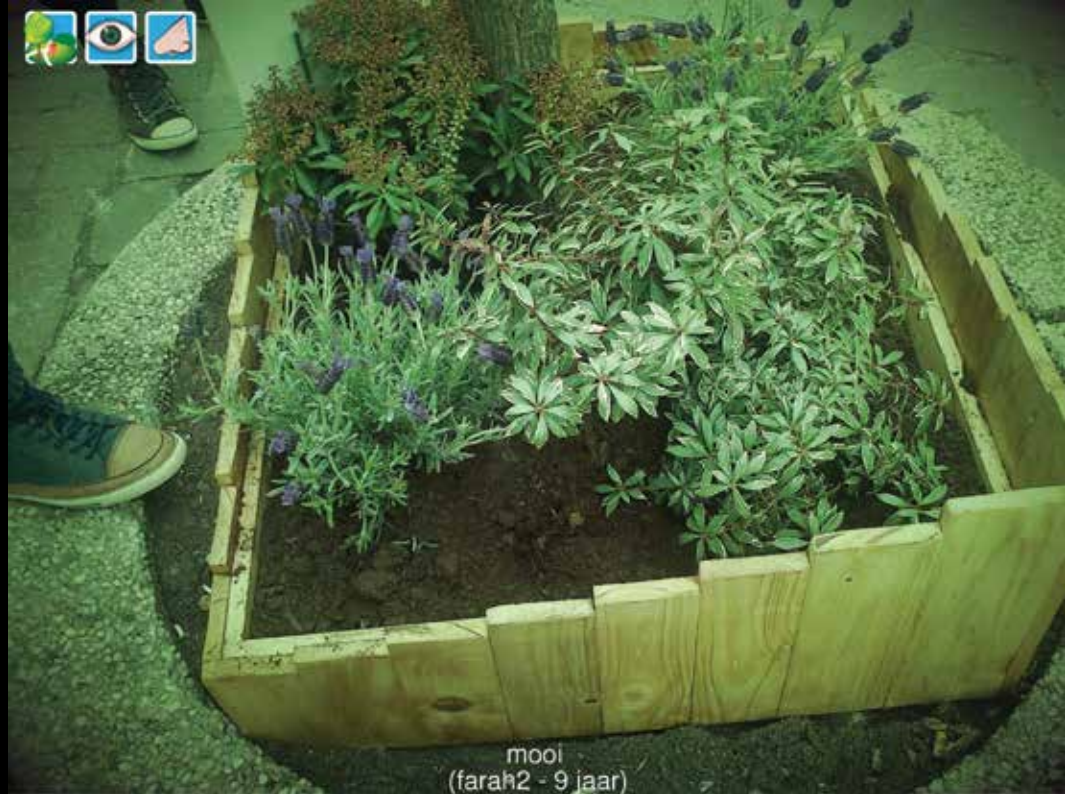
gebedplaats , moskee
(manal - 14 jaar)

wassen voor een redelijke prijs
(SNI Anderlecht - 14 jaar)

leuk om te spelen
(bilal en monika - 10 jaar)

mooi
(farah2 - 9 jaar)

poortjes werken niet. alarm
(bram - 31 jaar)

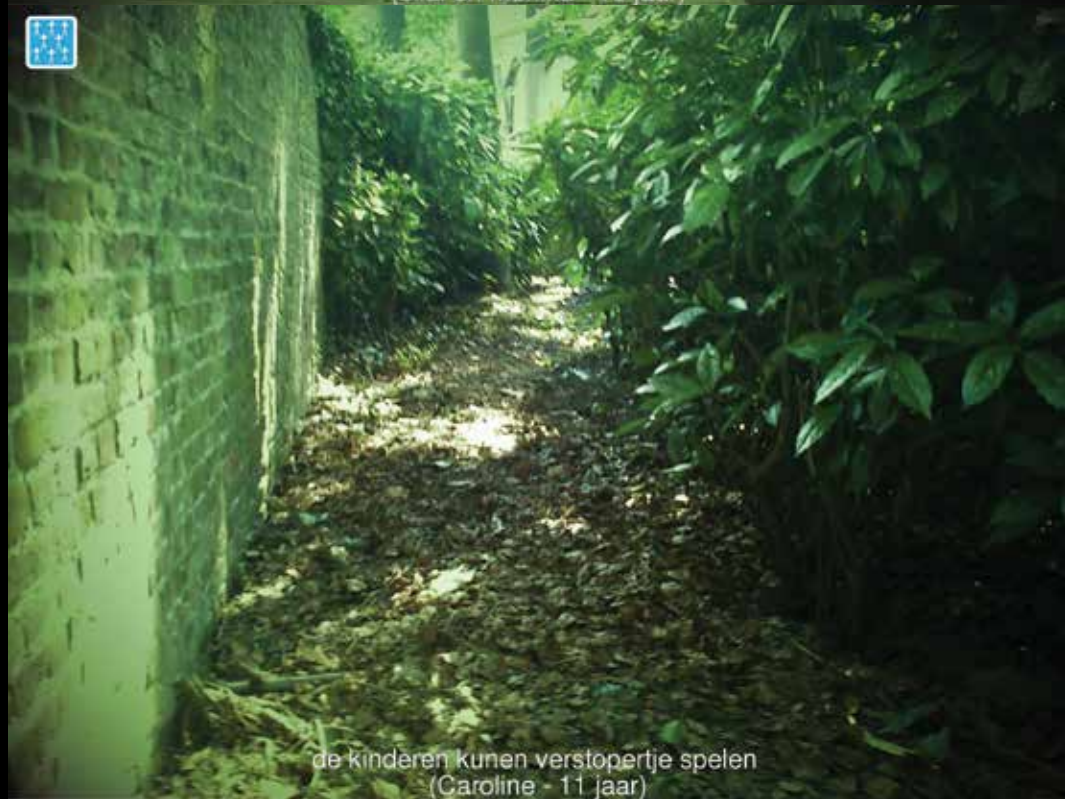
Beautiful on the outside, ugly and difficult on the inside...
(bonna - 18 jaar)

Qui veut des fraises
(Jules - 9 jaar)

mooi en vijlig
(bilal en monika - 10 jaar)

de kinderen kunen verstopertje spelen
(Caroline - 11 jaar)

om geld te winnen
(Younes - 10 jaar)

er staan heel veel panden leeg. Waar leuke winkels zouden kunnen komen. er is bv. geen jongerencafe of muziekwinkel. jammer dat voor veel dingen je naar een andere stad moet gaan.

(elise kiambi - 14 jaar)

goed voor de familie om buiten zien
(farah - 13 jaar)

il faut remercier les poubelier de la comun
(rayan - 12 jaar)

leuk en intrigerend
(Bruxitizen - 26 jaar)

trop beau mon gars zur !
(jessy - 13 jaar)

Moskee Vilvoorde
(diana - 13 jaar)

(bs13 - 10 jaar)

om te helpen
(Younes - 10 jaar)

j'adore
(castano - 11 jaar)

Vossenplein
(Fanny - 11 jaar)

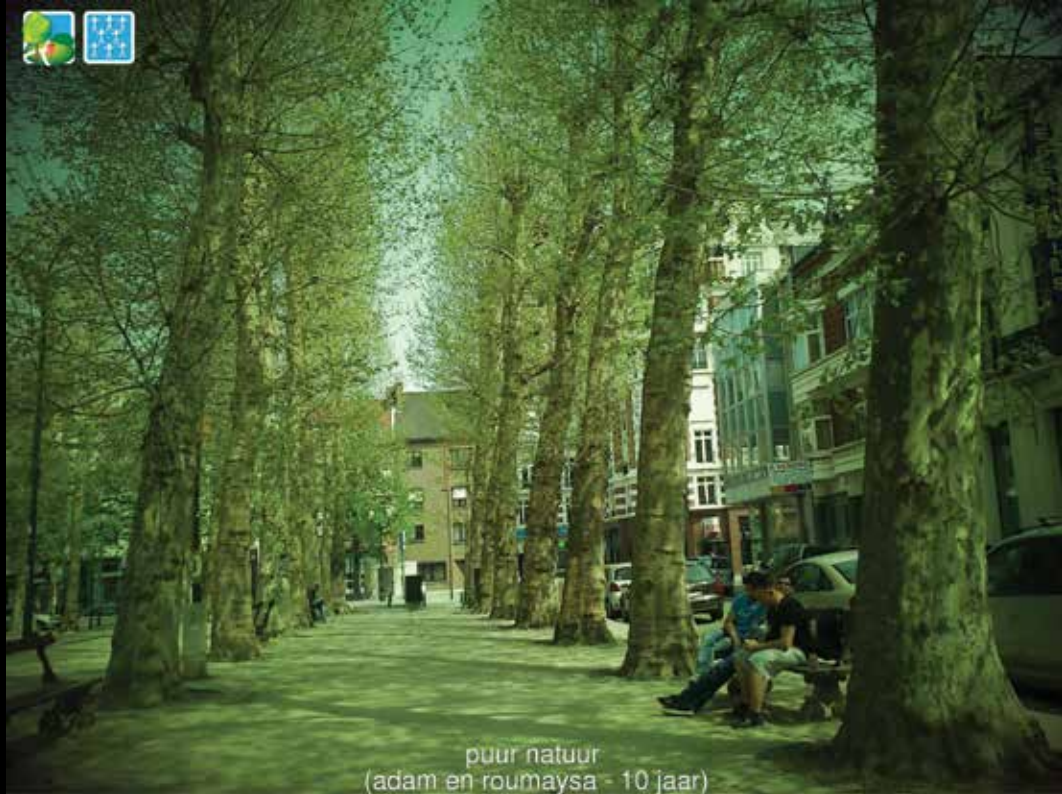
de ziekenhuis is er
(aissam - 12 jaar)

lekker!
(desen)

master of molem
(JES Antwerpen - 16 jaar)

puur natuur
(adam en roumaysa - 10 jaar)

iemand lezen?
(desan)

ontmoeting stationn
(Rukiyye - 18 jaar)

graffiti schilderer
(SNI Anderlecht - 14 jaar)

TURKISIA

se vraiment triste se que vous fetes
(castano - 11 jaar)

corde
(Issa mamadou - 5 jaar)

Cases

Bij de ontwikkeling van Lomap werd op twee sporen gewerkt. De inhoudelijke en technische afstemming gebeurde in wisselwerking met de daadwerkelijke uitvoering in verschillende pilootprojecten. In het jaar voorafgaand aan de brede lancering werden vooral projecten ontwikkeld en uitgevoerd met een sterke focus op de fysieke stedelijke ruimte. Ze waren vooral gericht op een dialoog met jonge deelnemers over de publieke ruimte in hun woonomgeving. Voor de realisatie van deze pilootprojecten heeft JES samengewerkt met verschillende lokale organisaties en scholen.

Participatie- traject

Wijkcontract

6+

Opzet

Samen met het straathoekwerk van JES en *Habitat & Rénovation* organiseerde Yota! een participatietraject aan de 'Cinq blocs', vijf sociale woonblokken in het centrum van Brussel. Yota! nam hier mee de taak op zich om kinderen en jongeren een stem te geven in het lastenboek⁸ dat wordt opgemaakt voor de tijdelijke heraanleg van de directe

omgeving van de 5 blokken. Het project valt binnen het wijkcontract *Bloemenhof*.

Ateliers

Voor dit project werden al vier ateliers georganiseerd. Tijdens een eerste participatieatelier was het vooral de bedoeling om de aanwezige kinderen en jongeren op een speelse manier kennis te laten maken met hun wijk en met de me-

⁸ Lastenboek: een document dat bestaat uit voorwaarden waar de uitvoerder van het project rekening mee moet houden.

thodiek van Yota!, waaronder Lomap. Er werd gebruik gemaakt van een grote luchtfoto van de omgeving van de 5 blokken. De kinderen duiden met een sticker aan waar ze woonden. Daarna werd er verder kennisgemaakt met de icoontjes van Lomap. Aan de hand van de luchtfoto en icoontjes wandelden de kinderen door hun wijk. Heel wat plaatsen werden voorzien van stickers.

In een volgend atelier namen de kinderen en jongeren foto's van de locaties die ze eerder hadden aangeduid op de luchtfoto. Gewapend met een smartphone verzamelden ze doelgericht 'bewijsmateriaal' voor de eerder gedane uitspraken.

Om de kinderen en jongeren stil te laten staan bij enkele gerichte thema's werd tevens een zoektocht in elkaar gestoken waarbij er 18 QR-codes verspreid werden over de wijk. Elke gescande code gaf een thematische vraag vrij waarop de kinderen en jongeren met behulp van een Lomap-foto een antwoord konden geven.

Voor het (voorlopig) laatste atelier werden placemats gemaakt die bestonden uit een collage van de genomen Lomap-foto's. Zo konden de kinderen en jongeren zien wat ze tijdens de participatieateliers zelf gecreëerd hadden, iets waar ze dan ook oprecht fier op waren. Bovendien werden de kinderen en jongeren nu ook geconfronteerd met de meningen en suggesties van de anderen. In kleine groepjes en later ook in groep zorgden deze foto's voor een verhelde-rende dialoog.

Analyse

De foto's brachten interessante tegenstellingen aan het licht. Zo kregen foto's van graffiti nu eens een heel positieve kleurfilter, dan weer een (eerder) negatieve.

Dit werd door ons geïnterpreteerd als een voorkeur voor de meer 'aanvaarde, bewuste' graffiti tegenover de 'illegale, wilde' graffiti. Deze interpretatie hebben we afgetoetst bij de jongeren en werd door de aanwezige meisjes bevestigd.

Ze vonden dat de buurt best wat kleur en vrolijkheid kon gebruiken. Door de jongens werd deze interpretatie niet helemaal gedragen. Zij konden beide soorten graffiti, zowel de kleurrijke als de niet-kleurrijke, wel smaken. De wijk kon volgens hen wat kleur gebruiken, maar het mocht niet te overdreven zijn.

Ook over de sporthal waren de meningen verdeeld. In het gesprek met de jongeren werd duidelijk dat de sporthal door bijna alle jongens ervaren werd als een leuke plek waar ze veel tijd doorbrengen, vandaar de groene kleurfilter.

Toch blijkt ook uit de lomomuur dat de wijk als een 'gevaarlijke' plek werd ervaren. Dit kwam volgens de jongens door de 'grote jongens' die er rondhangen en roken. Het waren, volgens hen, ook deze jongens die de speeltuigen die er vroeger stonden, vernielden. Ook haalden ze het feit aan dat er in de sporthal geen meisjes kwamen. Voor de jongens was het prima zo, zij hadden liever niet dat er meisjes naar de sporthal kwamen. Ze stelden wel een alternatief voor, namelijk om voor de sporthal een volleybalpleintje met zand te plaatsen. Meisjes zouden daar volgens hen wel

naar toe komen. De meisjes bevestigden dat ze inderdaad niet naar de sporthal gaan, tenzij in schoolverband. Wanneer we bij de meisjes polsten naar een alternatief, antwoordde de jongere generatie dat ze wel een

overdekt speelterrein zouden willen, eventueel achter de sporthal. De oudere generatie daarentegen wou eigenlijk een sportcomplex dat ook toegankelijk was voor meisjes. Zij wilden dus geen alternatief maar gewoon het gevoel hebben dat ook zij in de sporthal welkom waren.

Opvolging

Yota! zag er op toe dat de resultaten uit de workshops werden opgenomen in het lastenboek, zodat bij de tijde-

lijke aanpassingen ook rekening gehouden wordt met de meningen van de kinderen en jongeren uit de buurt.

In de zomer van 2013 organiseert Yota! nog verdere workshops rond enkele tijdelijke ingrepen en volgt ze tegelijkertijd het werk van het studie bureau, dat de site van de 5 blokken zal analyseren, verder op.

Persoonlijk ontwikkelingstraject

Leefwereld jongeren

18-26 jaar

Opzet

De doelgroep van de Werkweg bestaat uit jongeren tussen 18 en 26 jaar, zonder diploma secundair onderwijs. De opdracht bestaat eruit hen te begeleiden in het vinden van duurzaam werk en/of hen te versterken in hun positie op de arbeidsmarkt. Voorafgaand aan de individuele trajectbegeleiding, start de Werkweg met een groepsfase van enkele weken.

Lomap werd voor de volgende doeleinden ingezet.

1: Hoe jongeren hun wijk beleven en de netwerken die ze er opbouwen, vertelt veel over wie ze zijn en wat ze doen. Door hierin inzicht te verwerven, kunnen we beter inspelen op hun noden. De jongeren geven aan waar ze zich op hun gemak voelen, waar ze vaak alleen of met vrienden rondhangen, waar ze naar de winkel gaan,...

2: Daarnaast is het ook voor de jongeren een uitdaging om hun ervaringen en perspectief

met ons te delen. Het is geen gemakkelijke opgave om ons in vertrouwen te nemen en ons te gidsen in hun wijk. Hierover in gesprek gaan, dient dus ook om het vertrouwen tussen de jongeren en onszelf als begeleiders op te bouwen.

3: Lomap is een handig instrument om de jongeren kennis te laten maken met elkaars kijk op hun wijk(en) en om nieuwe plekjes of mogelijkheden te ontdekken. De methodiek zet hen op weg om bewuster met hun leefomgeving om te gaan en speelt in op hun identiteit.

4: Die bewustwording is ook gekoppeld aan het thema werk. Enkele belangrijke vragen die we onszelf en de jongeren stellen, zijn: 'Door wie of waar in de wijk kan je geholpen worden in je zoektocht naar werk?' en 'Hanteren we die mogelijkheden en hulp optimaal?'

5: Aan de hand van Lomap werken we ten slotte met de jongeren aan de volgende sleutelcompetenties: respect voor materiaal, ICT-vaardigheden,

resultaatsgerichtheid en taal- en communicatiegerelateerde vaardigheden.

Na de Lomap-sessie herbekijken de jongeren hun lomokaart en stippelen ze een route uit van maximum een uur doorheen hun wijk, waarbij ze een aantal richtvragen beantwoorden:

- Woon je graag in je buurt? Waarom wel, waarom niet?
- Wat vind jij het mooiste/lelijkste gebouw in je wijk?
- Wat vind jij het grootste probleem in je wijk?
- Waar vind je natuur in je wijk?
- Wie in je wijk zorgt ervoor dat de mensen in de wijk met elkaar in contact komen?
- Waar/hoe ontspannen de jongeren in je buurt zich?
- Waar maak je plezier met vrienden?
- Waar kan je in je buurt terecht met vragen en problemen?
- Doen je ouders/familieleden veel in of voor de buurt?
- Waar doe je inkopen in de buurt?
- Zijn er mensen die hier al heel hun leven wonen? Ken je hen en/of praat je soms met hen?

Analyse

Onze jongeren namen foto's van verschillende aspecten zoals natuur, mobiliteit, sport en spel, ... Hier vloeien vaak ook al eerste ideeën uit voort over welke jobs de jongeren willen beoefenen.

Zo nam Mario, één van onze jongeren, een foto van een fietsenstalling en vertelde dat hij graag zou willen werken als fietsenhersteller.

Tijdens de nabespreking van deze foto gaf Mario aan dat ook een job bij IVAGO¹ hem wel interesseerde.

¹ Gentse intercommunale voor afvalophaling en recyclage

Mooie rustige plaats om te zitten met vrienden.
(Sarah - 19 jaar)

Sarah geniet op deze plek graag van de rust. Voor andere jongeren was deze plek dan weer onbekend terrein.

Onderwijs

Stadsverkenning

Laagdrempelig

Korte workshop

Met het Stadsverkenningsteam van JES Brussel organiseren we verschillende activiteiten voor leerlingen en leerkrachten om de stad te ontdekken. We schenken daarbij vooral aandacht aan (buitenschoolse) activiteitmogelijkheden, de manier waarop beide doelgroepen de stad kunnen gebruiken, maar ook hoe leerkrachten en leerlingen de (school)buurt en stad beleven. Het gebruik van Lomap voor scholen impliceert natuurlijk

dat de activiteiten bijdragen aan de leerplannen en -doelen. De ervaring leert ons echter dat Lomap een belangrijk middel kan zijn ter aanvulling van de ‘klassieke’ onderwijsinstrumenten.

Opzet

Jaarlijks organiseren we een tweedaagse stadsverkenning voor het *Sint-Niklaasinstituut* te Anderlecht.

De verkenning heeft twee doelstellingen:

📍 Een kennismaking met de stad en haar mogelijkheden

📍 Groepsvorming

Tijdens de eerste dag worden er verschillende workshops georganiseerd rond muziek, plastische kunst, dans en

multimedia. Eén van de workshops waar de leerlingen dit jaar aan deelnamen, was een stadsverkenning met Lomap.

Atelier

Werken met scholen betekent vaak een beperking in beschikbare tijd. Daarom kozen we voor een korte workshop van anderhalf uur. Tijdens het

atelier beogen we niet zozeer een grondige analyse van de buurt, maar willen we leerlingen vooral de stad laten ontdekken en hen stimuleren om bewust te observeren. Tijdens de voorbereiding van de workshops werden twee wandelingen uitgestippeld.

Belangrijk hierbij is dat je elementen die typerend zijn voor de buurt zoals een park, een plein, een verkeersader, ... integreert in je parcours.

Bij aanvang van de workshop krijgen de leerlingen enkele instructies mee met betrekking tot het gebruik van Lomap. Er wordt tevens nagevraagd in welke mate de jongeren de buurt kennen en wat ze van de buurt vinden. Bij de start van de wandeling stimuleren we de deelnemers om gericht te observeren. Leerlingen worden zich er zo van bewust dat het niet de bedoeling is om vakantiefoto's te maken. Hier neemt de begeleider vaak een sturende rol op.

Eens de opzet helemaal duidelijk is, loopt de workshop min of meer vanzelf.

De klas gaat op pad onder begeleiding van een leerkracht en een medewerker van JES.

De rol van de begeleiding bestaat erin de jongeren bij te staan op technisch vlak en de timing te bewaken. Tijdens de wandeling laten we de ruimte om van het traject af te wijken op vraag van de groep. We vinden het belangrijk om die flexibiliteit te behouden omdat de leerlingen zo op hun eigen manier, via een eigen traject, de buurt in kaart brengen.

Ter afsluiting van de workshops kunnen de deelnemers hun eigen foto's uploaden op de website, waarna ze kort worden besproken. Hiervoor kiest de begeleider at random

enkele foto's. Aan de deelnemers wordt gevraagd waarom zij bepaalde beelden hebben genomen en wat hun algemene indruk van de buurt is. Tenslotte wordt de lomomuur bekeken waardoor de leerlingen een algemeen overzicht krijgen van

hun indrukken. Deze kan vervolgens meteen ook afgetoetst worden aan de eerste indruk bij de start van de workshop.

Analyse

De resultaten van een dergelijk atelier blijken vaak verbluffend goed. Er is een duidelijk evenwicht tussen beelden die iets zeggen over de beleving van de publieke ruimte en de

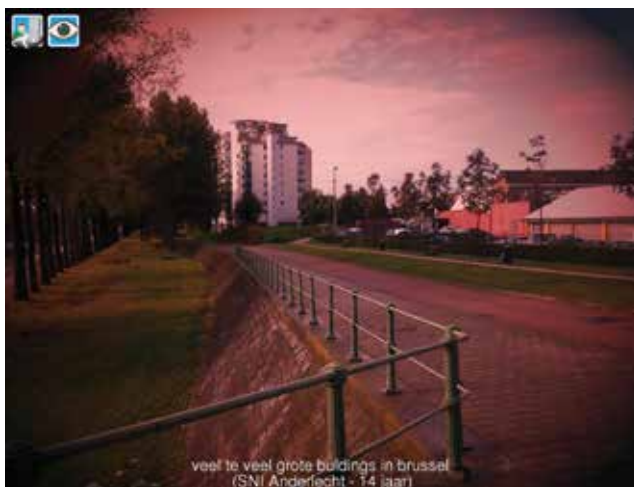
meer vrijblijvende 'kiekjes'. De belangrijkste vaststelling blijft echter dat de deelnemers gericht waarnemen, met oog voor details en elementen waar normaal minder aandacht aan geschonken wordt.

Het succes van de workshop bij leerlingen en leerkrachten maakt duidelijk dat Lomap niet enkel een instrument is voor analyse. Het biedt de mogelijkheid om jongeren vrijblijvend, maar wel bewust, naar een buurt te laten kijken.

Door de leerkrachten werd de workshop gezien als een aangename afwisseling na de meer afgelijnde en gestructureerde workshops. De deelnemers vonden het een ontspannende afwisseling in een dag met een goed gevuld programma.

De workshop is een leermoment in een ontspannen sfeer. Op een niet-belerende manier zijn we erin geslaagd de leer-

lingen stil te laten staan bij de verschillende functies van een buurt, bij groot en klein erfgoed, maar evengoed bij de positieve en negatieve kanten van het stadsleven. Onderwerpen die heel wat kansen bieden tot nabespreking in de klas. De keuze om dit al dan niet te doen, laten we echter volledig bij de leerkrachten.

Case 4

ID Fortes: Sterke ideeën voor de Fortstraat

Participatieworkshop

Droombeelden

Multimedia

8-12 jaar

Opzet

Op vraag van de gemeentes Sint-Gillis en Vorst en een netwerk van lokale partners zoals *GC de Pianofabriek*, *Brede School De Waaier* en de twee Nederlandstalige bibliotheken, organiseert Yota! sinds 2010 een project rond tienerparticipatie bij stedelijke vernieuwing in hun woonomgeving.

Binnen dit kader was het project ID Fortes het eerste waarin met succes geëxperimenteerd werd met het gebruik van Lo-

map als hulpmiddel bij de realisatie van een sociaal-artistieke interventie. Op vraag van de *Pianofabriek* begeleidden BEAM, Yota! en *MUS-E* in de paasvakantie van 2013 een groep lokale kinderen, waarvan het merendeel van het *Maison des Enfants*, in de creatie van hun droombeeld voor de Fortstraat. De rode draad doorheen deze workshopweek was een reeks Lomap-wandelingen parallel met een atelier animatiefilm.

Waar we Lomap vooral gebruikten om de leefwereld van de kinderen en hun visie op hun wijk in kaart te brengen, was het atelier animatiefilm de perfecte uitlaatklep om droombeelden en veranderingen of toevoegingen aan de wijk op een erg tastbare wijze in beeld te brengen.

Ateliers

In het begin van de week gebruikten we Lomap als wijkverkennende tool. De kinderen mochten eender wat fotograferen in de Fortstraat en er hun mening aan koppelen. Uit deze eerste wandelingen kregen we snel een beeld over hoe de kinderen hun buurt percipiëren: er zijn te weinig speelplekken en speeltuigen, er is te weinig groen, te veel zwerfvuil, te veel hondendrollen, de toestand van de straten en wegmarkering is ondermaats,... Tegelijkertijd

werd duidelijk dat de Fortstraat voor de kinderen ook een straat vol met relevante plekken is: vele kinderen hebben er school gelopen of hebben er een broer of zus op school. Daarnaast waren uiteraard ook de *Pianofabriek* en het *Maison des Enfants* met de muurtekening bekend terrein, deze werden stevast (heel) positief in beeld gebracht. Velen kennen ook het zwembad in een zijstraat van de Fortstraat en hadden er grote verhalen over te vertellen. Ook sommige winkels in de straat bleken vertrouwde plekken voor de kinderen te zijn.

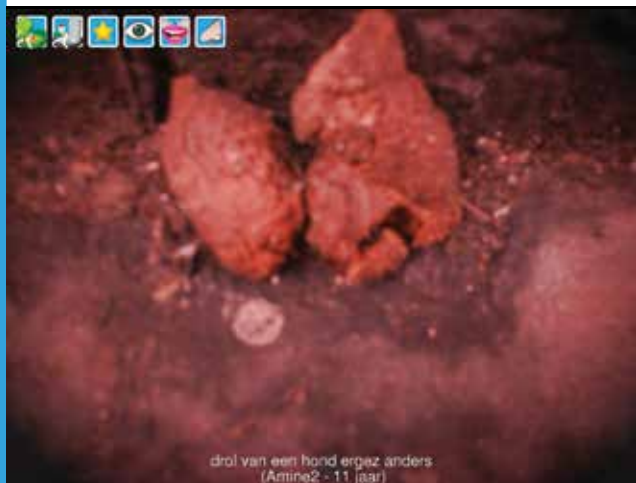
De foto's werden in groep besproken en er werd al een eerste keer nagedacht over

waar en hoe het beter zou kunnen. Welke infrastructuur missen ze? Wat zouden ze zelf willen toevoegen? Met deze vragen in het achterhoofd begonnen we aan het eerste luik van de animatiefilm: een grote maquette van 'de ideale Fortstraat'. Hierbij was het de bedoeling dat elk kind zou instaan voor de constructie van twee gebouwen. Eén van die gebouwen moest een bestaand gebouw uit de Fortstraat zijn, hiervoor gebruikten ze onder andere

de straat zouden willen toevoegen. In deze categorie zagen we enkele erg wilde ideeën ('een dino-zoo'), maar ook heel veel realistische toevoegingen: een skatepark, een hondentoilet ('zodat de kaka niet meer op straat terecht komt'), erg kleurrijke huizen, veel extra groen, een fietsstraat, een zwembad, een winkel met videospelletjes,...

Later die week doken ze voor een tweede maal de wijk in met

Lomap. Deze keer met als specifieke vraag 'Wat zou je willen veranderen?'. Hier zagen we bijvoorbeeld een foto van een autoband met als commentaar: 'Fro-mage rou ici', maar ook een foto van een winkel in de Fortstraat met als opmerking: 'Deze.

uitgeprinte Lomap-foto's. Een tweede gebouw moest een 'droom'-gebouw zijn, iets wat ze heel erg graag in

winkel. moet. Blyven'. Niet zo triviaal als je weet dat er de laatste jaren veel winkels in de Fortstraat zijn verdwenen...

Na een korte workshop scenario won het verhaal van een koning die aankomt in de Fortstraat en er alle droomgebouwen en andere toevoegingen magisch laat verschijnen onder luid gejuich van de bewoners.

Op het einde van de week was er een toonmoment voor vrienden en familie. De kinderen presenteerden aan hun ouders, broertjes en zusjes hun ideeën over de ideale Fortstraat aan de hand van de

verzamelde werkresultaten: een paar honderd Lomafoto's, een erg kleurrijke maquette van de ideale Fortstraat, een animatiefilmpje met een zelfgemaakte soundtrack en een aantal audio-opnames uit de straat. Aan trots en aanknopingspunten voor een boeiend (intergenerationeel) gesprek, was er alvast geen gebrek.

De creaties werden ook vertoond op het wijkfeest in de Fortstraat op 1 mei 2013. Ook bij komende ID Fortes toonmomenten zullen deze werkresultaten nog vertoond worden. Deze utopieën vormen verder het vertrekpunt voor een reeks punctuele interventies in de publieke ruimte en een beleidsgerichte dialoog rond een jeugdgerichte vernieuwing van de Fortstraat en omgeving.

Onderwijs

Ouderbetrokkenheid

Schoolbuurt

Opzet

Leerkrachten in Brussel zijn niet altijd vertrouwd met de schoolbuurt en/of de leefwereld van hun leerlingen. Aan het begin van het schooljaar 2012-2013 kreeg een onderwijsondersteuner van het *Onderwijscentrum Brussel* de vraag om een traject uit te werken om ouders nauwer te betrekken bij de school. Als antwoord op deze vraag startte JES een traject op in samenwerking met het *Onder-*

wijscentrum Brussel en *Citizensenne*. Het doel van het traject was de leerkrachten van *Basis-school Dertien* kennis te laten maken met de leefwereld van hun leerlingen en de schoolbuurt. Een bijkomend element was de leerkrachten en ouders op een informele manier met elkaar in contact brengen.

Er werd een wandeling ontwikkeld in de schoolbuurt, waar vooral het verhaal van de ouders en leerlingen aan bod kwam.

*'Dit vind ik wel leuk, het laat zien wat de kinderen doen
en het brengt wat kleur in de wijk'*

‘Vroeger kwam ik hier wel zwemmen met mijn kinderen, maar omdat ik gesluierd ben kan ik natuurlijk niet mee in het zwembad. Ik zit dan op kant terwijl mijn man met de kinderen zwemt. Er zijn wel plekken en/of momenten waarop vrouwen alleen kunnen gaan zwemmen.’

Lomap werd tijdens het traject ingezet als een instrument om verhalen te ontlocken bij de ouders en hen hun eigen buurt, op een laagdrempelige manier, in beeld te laten brengen.

Atelier

Alvorens het traject op te starten, werd het leerkrachten-team bevraagd naar hun wensen en noden. Welke organisaties en plaatsen kenden zij al? Welke info ontbrak volgens hen om aansluiting te vinden bij leerlingen en hun ouders of om de schoolbuurt beter te integreren in hun les?

Uit de bevraging kwamen enkele onderwerpen naar voren, maar hun belangrijkste wens was de kennismaking met de leefwereld van ouders en kinderen.

Het traject bestond uit drie contactmomenten: een kaartoefening met de ouders, een wandeling met ouders en een wandeling met leerkrachten en ouders.

Tijdens het eerste atelier werd het opzet uitgelegd aan de ouders. Vervolgens brachten ouders hun buurt in beeld door middel van een kaartoefening. Aan de hand van enkele gerichte vragen, duiden ze aan waar ze heen gaan met of zonder kinderen, welke plekken ze vermijden, welke samenkomstplekken er zijn, welke activiteiten ze alleen doen... Door al deze zaken te visualiseren op een kaart, kregen we een mooi overzicht van de manier waarop ouders naar hun buurt kijken en hun buurt beleven.

Tijdens het tweede atelier gingen we, met smartphones in de hand, met de ouders op stap. We legden een parcours af dat werd uitgestippeld op basis van de kaartoefening in het eerste atelier. Met behulp van Lomap konden de ouders hun buurt in beeld brengen en hun opmerkingen noteren. Door in kleine groepjes te wandelen en per groep een begeleider te voorzien, kregen we de ruimte om in dialoog te gaan met de ouders. De beelden vormden een goed aanknopingspunt en

verlaagden de drempel voor de ouders om over hun persoonlijke levenssfeer te vertellen. De informatie die uit de wandeling en nabespreking kwam, werd vervolgens gebruikt om de wandeling met leerkrachten te voeden.

De periode tussen de wandeling met ouders en die met de leerkrachten werd gebruikt om uitspraken, bedenkingen en verhalen te bundelen en te structureren. In diezelfde tijd werden enkele ouders aangesproken om mee te gaan met de leerkrachtenwandeling om hun verhaal te vertellen aan de leerkrachtengroep.

In het derde atelier schoven leerkrachten en ouders eerst samen aan tafel, een goede methode om de drempel tussen beide groepen te verlagen. Vervolgens vertrokken we voor de wandeling. De route van de wandeling werd uitgestippeld op basis van de kaartoefening en de Lomap-wandeling van de ouders. Tijdens de wandeling werden de opmerkingen en bedenkingen van de ouders meegegeven en vertelden en-

kele ouders hun eigen verhaal. Ten slotte kregen de leerkrachten nog een boekje mee waarin enkele foto's, verhalen, bedenkingen en opmerkingen gebundeld werden.

Analyse

Opvallend aan het hele traject is de rol van Lomap. De applicatie speelde in deze context een bijzondere rol en heeft voor ouders de drempel om hun verhaal te vertellen, aanzienlijk verlaagd. Door beelden als kapstok en aanknopingspunt te gebruiken, deed iedereen zijn of haar verhaal en werden er thema's besproken die anders niet aan bod zouden gekomen zijn. Bovendien bood de applicatie ook de mogelijkheid aan de verbaal minder sterke personen om hun verhaal te doen. Zij konden immers hun mening geven door opmerkingen bij een foto te plaatsen. Uit de evaluatie met ouders en leerkrachten bleek alvast dat het traject voor beiden een meerwaarde was en voor herhaling vatbaar.

'Kijk hier woonde ik als kleine ket.', vertelde hij terwijl hij naar een plek wees waar nu het park is.

Participatie- traject

Lomomuur

6+

Opzet

De infrastructuurwerken in gemeenschapscentrum *het Elzenhof* en gemeenschapscentrum *de Maalbeek* zijn gezamenlijk uitbesteed aan *dmvA Architecten*. Yota! werd gevraagd om kinder- en jongerenparticipatie in deze projecten te implementeren. Het uitgangspunt om bij deze (her)structureringsplannen, in dit geval het binnengebied op de site van *de Maalbeek*, kinder- en jongerenparticipatie

te organiseren, is het kunnen aantonen wat een heroriëntatie van deze ruimte zou kunnen betekenen voor de wijk en meer in het bijzonder voor de kinderen en jongeren.

Door kinderen, jongeren (en uiteindelijk ook buurtbewoners) mee te laten nadenken en uitspraak te laten doen over dit binnengebied, willen we het belang van 'actie' omtrent dit deel van de herstructureringsplannen in de verf zetten.

Ateliers

Er werden al drie participatieteliers georganiseerd door Yota! in het kader van dit project. Waarbij de eerste twee ateliers voornamelijk bestonden uit een Lomap-wandeling met een groep kinderen, werd tijdens de derde workshop aan de slag gegaan rond enkele thema's die naar boven kwamen tijdens de voorgaande workshops.

Tijdens de *buitenspeeldag* hebben twaalf kinderen van het 5e en 6e leerjaar van *Het Regenboogje* en *Lutgardis* deelgenomen aan de Yota!-workshop. De kinderen kregen tijdens het atelier te horen dat er

misschien 'aliens' in de buurt zouden komen wonen. Om deze nieuwe inwoners op een goede manier te informeren en te verwelkomen in de buurt, werd aan de kinderen gevraagd om als een echte reporter foto's te maken rond thema's zoals sport en spel, mobiliteit, natuur,... Elk kind kreeg hiervoor een smartphone ter beschikking waarmee ze aan de hand van Lomap tijdens een

wandeling de omgeving kritisch in kaart brachten.

Op een donderdag tijdens een speelweek in de paasvakantie werd een gelijkwaardige workshop als die van op de *buitenspeeldag* georga-

niseerd. Deze keer waren er negen andere deelnemende kinderen tussen 6 en 9 jaar. Ook hier kozen we voor het verhaal van de 'aliens' als uitgangspunt om op stap te gaan met Lomap.

Anders dan bij de workshop tijdens de buitenspeeldag, werd hier ook tijd gemaakt om samen met de kinderen de foto's te uploaden op de website en kon er in groep al gekeken worden naar wat opviel bij de genomen foto's.

Voor het wijkfeest heeft Yota! een lomomuur samengesteld met de foto's die genomen werden tijdens de eerste twee workshops. De print van deze muur op een strook van 15m op 80cm moest de dialoog

ondersteunen en aanmoedigen tussen enerzijds de kinderen die de foto's hadden genomen en anderzijds de architecten en/of de mensen die (op het wijkfeest) langskwamen. Vanuit de kleurrijke fotocollage kon dan nagedacht worden over hoe het binnengebied verder ingevuld zou kunnen worden.

Analyse

Vaak terugkerende suggesties waren: meer en mooiere bloe-

men op het dak, het toevoegen van spelinfrastructuur, zitmeubilair en een winkeltje.

Opvolging

Al deze en andere elementen werden in een dossier gebundeld en overhandigd aan het architectenbureau.

Samen met het gemeenschapscentrum wordt nu bekeken wat de volgende stappen zijn. Wordt er ingezet op het meer bekend maken van het dak door er af en toe activiteiten te

als dit houdt een langdurig proces in, waar een constante dialoog met alle actoren noodzakelijk is.

organiseren? Zal men de kleine ingrepen reeds installeren, zodat er al wat meer te beleven valt? Een participatieproject

Methodieken

Bij het inzetten van Lomap in projecten hebben we binnen JES al enkele methodieken ontwikkeld. De ervaring leert ons dat Lomap het best werkt met groepen tussen 5 tot 20 deelnemers. De leeftijd kan variëren van 6 tot 99 jaar, maar uit de praktijk blijkt dat 10 jaar een goede minimumleeftijd is om op een kwalitatieve manier met de app te werken. Zeker bij de jongste doelgroep, van 6 tot 12 jaar, is het aan te raden om voorafgaand aan de workshop één of meer **inleidende methodieken** te gebruiken om hen kennis te laten maken met het onderwerp en het materiaal.

Daarnaast is het belangrijk om aandacht te besteden aan de betekenis van de icoontjes om op die manier de kwaliteit van de resultaten te verhogen.

De **methodieken ter kennismaking met de Lomap-icoontjes** kunnen hierbij inspireren.

Tot slot kan het ook waardevol zijn om het verworven materiaal samen met de kinderen/jongeren te analyseren. Met de **verwerkingsmethodieken** geven we reeds enkele concrete suggesties rond de aanpak.

Wij raden je aan om zelf te experimenteren met deze methodieken. Het staat iedereen uiteraard vrij om op een andere manier te werk te gaan.

Als je hier graag nog meer ondersteuning⁹ bij wenst, kan je steeds contact opnemen met JES.

⁹ Dit kan gaan van technische ondersteuning, het mee nadenken over mogelijkheden, concrete tips geven,... tot het geven van een vorming of het mee vormgeven van de workshops.

Inleidende methodieken

Kennismaking
met icoontjes

Verwerkings-
methodieken

Doelgroep

// 10–14 jaar, in groep

Doelstellingen

- // Overzicht krijgen waar de kinderen uit de groep wonen
- // Zich kunnen oriënteren op de kaart
- // Mening formuleren over eigen woonomgeving

Duur

// 30–45 min

Materiaal

- // Polaroidcamera of een mogelijkheid om foto's te printen
- // Fotopapier (voor elk kind 1)
- // Plakband (liefst dubbelzijdig)
- // Scharen
- // Gekleurd papier
- // Stiften
- // Groot stuk karton/papier
- // Beamer
- // Computer
- // Ev. internetverbinding

Locatie

- // Lokaal dat men kan verduisteren
- // Plaats op kindelhoogte waar aan de woonmap kan gewerkt worden

Werkwijze

- // Er wordt een kaart van de buurt, waar de Lomap-wandeling plaatsvindt, op een groot stuk karton/papier geprojecteerd. Hierop kunnen reeds enkele oriëntatiepunten worden aangeduid
- // Aan de kinderen wordt gevraagd een tekstballon op een stuk gekleurd papier te tekenen en uit te knippen met daarin de in te vullen tekst:
 - 'Ik ben ..., ik woon in ... en in mijn straat/gemeente is **(beschrijving)**'
 - 'Ik ben..., ik woon in... en in mijn straat/gemeente is... **(droom)**'
- // Van elk kind met zijn/haar tekstballon wordt een polaroidfoto genomen. Op een geprojecteerde kaart wordt, samen met het kind, gezocht naar de woonplaats. Op die plaats wordt de polaroid samen met de bijhorende tekstballon op de geprojecteerde kaart gekleefd. Het kind tekent op het karton/vel papier de straat waarin hij/zij woont met een gekleurde stift

Competenties

- // Zich oriënteren op een kaart
- // Mening formuleren (over de eigen wijk)
- // Nauwkeurig werken

Tips voor de begeleider

- // Eerst tekstballon laten tekenen alvorens tekst te laten schrijven
- // Voorzie 3 begeleiders:
 - Eén bij het maken van de tekstballonnetjes
 - Eén die polaroidfoto's neemt
 - Eén die de foto's en de ballonnetjes, samen met de kinderen, op de juiste plaats op de kaart hangt
- // Het is tijdsbesparend als de kinderen zich op voorhand kunnen oriënteren op de kaart

Inleidende methodieken

Dixit-kaartjes

Doelgroep

// 10+, in groep of individueel

Doelstellingen

- // Een metaforische uitspraak doen over de wijk
- // Vooroordelen in de groep gooien

Duur

// 15 min

Materiaal

- // Dixit-kaartspel (dit spel bestaat uit een reeks zeer mooi geïllustreerde kaarten die op veel manieren te interpreteren zijn) of andere kaartjes (min. 1 per deelnemer)

Locatie

// Dit kan overal

Werkwijze

- // De kaarten worden verspreid op de tafel of vloer
- // Elke deelnemer kiest een kaart die het beste uitdrukt wat men over de wijk wil zeggen/al weet/...
- // Elke deelnemer verduidelijkt zijn/haar kaartkeuze aan de groep

Competenties

- // Abstract nadenken
- // Mening formuleren
- // Voor een groep spreken

Tips voor de begeleider

- // Sommige deelnemers zullen de wijk misschien veel beter kennen dan andere, waardoor een interessant groeps gesprek kan ontstaan rond eventuele (voor)oordelen
- // Weeg af of de deelnemers, door hier dieper op in te gaan, erg zullen beïnvloed worden

Doelgroep

// 10–14 jaar, in groep

Doelstellingen

- // Op een actieve manier de smartphones leren gebruiken
- // De traagheid van de smartphone-camera ervaren

Duur

// 15 min

Materiaal

- // Per deelnemer één smartphone
- // Bij uitbreiding: spiegelreflexcamera's op statief

Locatie

- // Grote zaal waar kan rondgelopen worden

Werkwijze

- // Elke deelnemer krijgt een smartphone waarop de fotoapplicatie wordt geopend. Er wordt kort uitgelegd hoe men een foto kan nemen en terug bekijken. Het terrein wordt afgebakend
- // De deelnemers nemen zo snel mogelijk 7 foto's van elkaars gezichten

Competenties

- // Het verschil in korte en lange sluitertijd kennen
- // Weten hoe je foto's moet nemen en herbekijken op een smartphone

Tips voor de begeleider

- // Bij uitbreiding kan ook worden gespeeld met spiegelreflexcamera's (die een veel kortere sluitertijd hebben en daardoor sterker zijn in deze opdracht)
- // Je kan ook kiezen om slechts enkele smartphones te gebruiken en dat men bij een geslaagde foto, de smartphone moet afgeven aan de persoon op de foto
- // Spoor de kinderen aan om de actie van het spel niet te vergeten

Doelgroep

// 10–35 jaar, individueel of in groep

Doelstellingen

- // De wijk in kaart brengen a.d.h.v. stickertjes en een grote kaart
- // Uitspraken doen over de wijk a.d.h.v. stickertjes
- // Een overzicht krijgen van, voor de deelnemers, belangrijke/relevante plekken
- // Een gesprek stimuleren/opstarten over de wijk

Duur

// 10 min – 60 min

Materiaal

- // Stickerbladen
- // Grote kaart (1 grote en/of voor elke deelnemer een kleinere)
- // Balpenen

Locatie

// Een (droge) plaats waar de kaart uitgestald kan worden en waar de groep rond kan staan of zitten

Werkwijze

- // Elke deelnemer krijgt een stickerblad (en ev. een aparte kaart) waarmee hij/zij op de kaart elementen kan op aanduiden volgens bepaalde thema's
- // Aan de hand van de stickers op de kaart een gesprek opstarten of nadenken rond suggesties of voorstellen van hoe het beter kan

Competenties

- // Kritisch nadenken (over de eigen wijk)
- // Mening formuleren over een specifieke plek in de wijk
- // Boodschap kunnen samenvatten
- // Zich kunnen oriënteren op een kaart

Tips voor de begeleider

- // Deze methodiek kan ook los van Lomap gebruikt worden (meer info op www.map-it.be)
- // Het valt op dat de aanwezigheid van een fysieke, grote kaart in de openlucht de aandacht van de kinderen/jongeren trekt. Eens men komt kijken, is de stap al kleiner om in een latere fase ook aan de slag te gaan met de smartphones

Inleidende
methodieken

Kennismaking met icoontjes

Verwerkings-
methodieken

Kennismaking met icoontjes (Mini-)Lomino

Doelgroep

- // 10–12 jaar, in groep
(best niet meer dan 10)

Doelstellingen

- // Aan de hand van een dominospel de betekenis van de icoontjes van Lomap leren kennen
- // De kinderen passende voorbeelden uit de buurt laten noemen bij elk icoon

Duur

- // 30 min

Materiaal

- // Dominostenen van iconen Lomap (aantal = 20)
- // De dominostenen zijn te downloaden op www.lomap.be

Locatie

- // Een grote tafel of plek waar in kring rond de Lomino kan gezeten worden

Werkwijze

- // Elke deelnemer krijgt één of meerdere dominostenen
- // Er wordt een startsteen gelegd waaraan telkens twee aansluitende stenen worden gelegd door de kinderen. Bij elke steen wordt aan de kinderen om verduidelijking gevraagd:
 - Waarvoor zou dit icoontje staan?
 - Noem een plek die hier een goed voorbeeld van is

Competenties

- // Luisteren (in een groepsgesprek)
- // Analyseren waar een symbool voor zou kunnen staan
- // Voorbeelden geven van plekken die typisch zijn voor een bepaald icoon
- // Spreken voor een groep

Tips voor de begeleider

- // Zorg voor zo weinig mogelijk andere prikkels in de ruimte want deze oefening vereist concentratie en aandacht
- // Voor de startsteen kiest men best voor de steen met 'natuur en milieu/aandacht'
- // Dit spel kan ook in miniversie gespeeld worden aan een kleine tafel (met minder kinderen). Op die manier is het makkelijker om de aandacht van de kinderen te behouden

Fotojungle

Doelgroep

// 10–14 jaar, in 2 groepen

Doelstellingen

- // De (betekenis van de) icoontjes van Lomap leren kennen
- // Foto's kunnen linken aan de juiste icoontjes van Lomap

Duur

// 30 min

Materiaal

- // A4-afdruk van elk Lomap-icoon voor elke groep
- // Per icoon 3 voorbeeldfoto's die minstens bij 1 van de iconen passen
- // Plakband of plakgum

Locatie

- // Een speelterrein met veel obstakels en verstopplaatsen = 'jungle'

Werkwijze

- // Er worden 2 teams gemaakt (kinderen die Lomap reeds kennen, gemengd met kinderen die de app nog niet kennen)
- // Per team wordt 1 kapitein aangesteld die apart de speluitleg krijgt en verantwoordelijk is voor het correct spelen van zijn/haar team
- // Elk team krijgt een kamp waar alle iconen van Lomap uitgesteld liggen. Het is de bedoeling om in een tijdsperiode van 20 minuten zo veel mogelijk juiste

foto's uit de jungle op een correct icoon van hun eigen kamp te leggen. Vanuit dit kamp kan telkens slechts 1 persoon naar de jungle vertrekken. Hier moet de kapitein extra op toezien

Competenties

- // Samenwerken
- // Geheugen trainen
- // Logische verbanden leggen (tussen foto's en icoontjes)

Tips voor de begeleider

- // Voorzie genoeg tijd om de foto's te verstoppen in de jungle
- // Door het gebruik van plakgum, kunnen de foto's ook worden vastgemaakt in het kamp wat handig is bij windiger weer
- // Indien de iconen helemaal nieuw zijn voor de deelnemers, is het goed om in de twee kampen de iconen even te overlopen bij de aanvang van het spel
- // Er kan ook voor gekozen worden om zo snel mogelijk voor alle 20 iconen een juiste foto te vinden

Doelgroep

// 8–12 jaar, in groep

Doelstellingen

// Op een inductieve manier tot het geheel van iconen komen en de betekenis ervan verduidelijken aan de hand van een concrete case 'de alien familie' (vreemde familie) die in de wijk komt wonen

Duur

// 20 min

Materiaal

// (ev.) figuren van aliens
// A4-afdruk van elk Lomap-icoon

Locatie

// Een grote tafel of plek waar in kring rond de iconen kan gezeten worden

Werkwijze

// Inleiding in thema aliens waarin veel vragen worden gesteld aan de kinderen

- Wat zijn aliens?
- Wat moeten nieuwe bewoners van de buurt zeker weten?
- Welke plekken in de wijk zou je hen aanraden en waarom?
- Welke plekken in de wijk zou je hen afraden en waarom?
- Waar zouden de kinderen kunnen spelen?
- ...

// De 20 iconen liggen ondersteboven op de tafel/grond. Uit het gesprek dat hieraan vooraf is gegaan, zijn de meeste thema's reeds aan bod gekomen. De kinderen mogen om beurten een icoon omdraaien en toelichten

Competenties

// Luisteren
// Spreken voor een groep
// Logisch nadenken
// Inleven in een situatie

Tips voor de begeleider

// Inleving in het verhaal is erg belangrijk en werpt zijn vruchten af in het enthousiasme van de kinderen

// Verwijs genoeg naar de realiteit zodat de kinderen niet in het verhaal van de aliens blijven hangen

Inleidende
methodieken

Kennismaking
met icoontjes

**Verwerkings-
methodieken**

Verwerkingsmethodieken
Groepsgesprek bij het uploaden

Doelgroep

// 10–35 jaar, in groep

Doelstellingen

// Aan de hand van de foto's de gemaakte wandeling opnieuw in groep bekijken om zo reeds een eerste analyse te maken

Duur

// 30 min

Materiaal

// Smartphones
// Computer
// Beamer
// Projectiescherm of -muur
// Wifi (bv. via Airport)

Locatie

// Een grote tafel of plek waar in een U rond kan gezeten worden

Werkwijze

// Deelnemers aanzetten om de gemaakte foto's nog eens goed onder de loep te nemen en te toetsen aan volgende criteria:

- Foto's met (herkenbare) gezichten verwijderen
- Klopt de 'tagging' met icoontjes?
- Is mijn commentaar duidelijk en eenduidig?
- ...

// Uitleggen hoe de foto's van de smartphones kunnen geüpload worden op de site

// Foto's individueel uploaden

// Aan de hand van de foto's die verschijnen op www.lomap.be (kaart/muur) bespreken wat de mening(en) zijn over de wijk

Competenties

// Analyseren (van foto's)
// Synthetiseren (wat de belangrijkste opmerkingen zijn)
// Foto's kunnen uploaden op de site
// Kritisch analyseren van foto's ('Klopt dit wel wat ik hier heb geschreven en/of heb aangevinkt?')

Tips voor de begeleider

// Dit groepsgesprek zal meer diepgang hebben als je als begeleider reeds de tijd hebt om de foto's op voorhand te bekijken. Op die manier kun je reeds enkele relevante/interessante/contrasterende foto's uitkiezen en iets gericht het gesprek voeren met de kinderen

// Voorzie minstens 2 begeleiders waarvan de ene de technische kant kan ondersteunen bij het uploaden en de andere het groepsgesprek kan (bege)leiden

// Zorg voor een snelle draadloze internetverbinding met een eenvoudig of zonder paswoord en/of breng zelf een Airport mee

Doelgroep

// 10–16 jaar, in groep

Doelstellingen

// Op het einde van een Lomap-workshop komt de groep tot een soort synthese van de belangrijkste ideeën die naar voren kwamen

Duur

// 30–60 min

Materiaal

- // Balpennen
- // Per thema (iconen) een enveloppe (A5-formaat)
- // Emoticon-stickers met schrijfruimte
- // Computer
- // Beamer
- // Projectiescherm of -muur
- // Wifi (bv. via Airport)
- // Tafel/standaard waarop beamer kan staan

Locatie

// Een ruimte met een goede akoestiek waarbij de deelnemers een goed zicht hebben op de projectie, maar tegelijkertijd ook comfortabel kunnen schrijven

Werkwijze

- // Indien mogelijk: als begeleider de foto's op voorhand doornemen
- // Tijdens een groepsgesprek op basis van de (door de groep genomen) foto's op www.lomap.be heeft elke deelnemer de opdracht om specifiek voor één of meerdere thema's de belangrijkste elementen te noteren

Competenties

- // Kunnen focussen op één thema (= lang aandachtig zijn)
- // Synthetiseren van informatie, kritisch bekijken van de info en het belangrijkste eruit halen

Tips voor de begeleider

- // De samenvattingen van de themareporters kunnen als uitgangspunt voor verder analyse worden gebruikt
- // Deze methodiek vraagt een vrij hoog synthesegehalte van de deelnemers

Gesprek a.d.h.v. lomomuur of placemat

Doelgroep

// 10–16 jaar, in groep of individueel

Doelstellingen

// Aan de hand van een compilatie van de genomen Lomap-foto's een gesprek opstarten rond een bepaalde problematiek

Duur

// 2u voorbereiding + duur gesprek hangt af van de gesprekspartner

Materiaal

// Lomomuur of placemat met Lomap-foto's

Locatie

// Een zichtbare ruimte/plek die voldoende verlicht is en waarbij de lomomuur/placematjes van dichtbij kunnen bestudeerd worden

Werkwijze

- // Samen met de jongeren de foto's bestuderen om zo tot 'bewijsmateriaal' te komen voor de standpunten die zij willen innemen of de problematieken die zij willen toelichten
- // Ruimte inbouwen om het gesprek over de foto's te oefenen
- // (Afhankelijk van de context) de jongeren een gesprek rond de voor hen belangrijke thema's laten voeren met peers/leerkrachten/andere begeleiders/beleid/voorbijgangers/ ...

Competenties

- // De verschillende stappen van een proces begrijpen en kunnen (na)vertellen
- // Spreken voor een groep (vreemden)
- // Mening kunnen formuleren
- // Antwoorden op vragen

Tips voor de begeleider

- // Kondig dit gesprek goed op tijd aan, zodat de kinderen/jongeren hierop ingesteld zijn
- // Denk ook aan de jongeren voor wie dit de eerste aanraking is met Lomap

Handleiding

Voor een recente handleiding en een
introductioniefilmpje, zie **www.lomap.be**

- 01 Download de app op een Android smartphone. Ga naar de Google Play Store en zoek 'lomap'. Vind je het niet onmiddellijk, probeer dan 'jesvzw'. Je kan ook deze QR-code scannen met je smartphone voor een rechtstreekse link:

- 02 Eens je de app hebt geïnstalleerd, moet je je registreren. Dit doe je door in het hoofdmenu op het potloodje te klikken. Om je goed te registreren vragen we een gebruikersnaam, e-mailadres, geboortjaar, geslacht en woonplaats in te vullen. Kies ook een wachtwoord van minstens zes tekens. Met je gebruikersnaam en wachtwoord kan je achteraf op de website inloggen om je foto's te bekijken, te bewerken en online te delen.

Als je met je organisatie of school een Lomap-project wil aanmaken, kijk dan op de website voor meer info. Je kan kiezen tussen open en gesloten projecten en zelfs op voorhand gebruikers registreren.

- 03 Trek de straat op, maak foto's van je wijk of een plek waar je een mening over hebt of uitspraak over wil doen.

- 04 Wanneer je als gebruiker met de app een foto maakt, kies je eerst een smiley. Door de gepaste smiley te kiezen, kies je ook meteen een kleurfilter en zeg je wat jouw gevoel is bij de plek die je gaat fotograferen. Kleurfilters gaan van groen (zeer positief) tot rood (zeer negatief)

- 05 Druk op het vizier op je scherm, of gebruik de fotoknop op je toestel om een foto te maken.
- 06 Voeg één of meer van de volgende iconen toe aan je foto. Deze iconen staan voor de verschillende domeinen waar je het gefotografeerde beeld aan kunt koppelen.

Natuur en milieu

Mobiliteit

Sport en spel

Cultuur en erfgoed

Wonen en woonomgeving¹

Werk en opleiding

Horeca en shopping

Economie en geld

¹ Met het wonen-icoon kan je plekken aanduiden waar mensen wonen, maar ook de directe omgeving: pleintjes, bankjes, straatlantaarns...

07 Klik op om verder te gaan

08 Voeg één of meer van de volgende iconen toe aan je foto. Met deze vertel je iets meer over jouw gevoel bij wat je net fotografeerde

Ontmoetingsplek

Aandacht! Gevaar of geweld!

Idee!²

Persoonlijke of toeristische hotspot

Plek waar weinig mensen komen

Plek waar veel mensen komen

(Vooral) voor mannen

(Vooral) voor vrouwen

Smaak en tast

Gehoor

Zicht

Reuk

09 Klik op om verder te gaan

² Wil je iets veranderen aan wat je ziet? Kan het hier anders of beter? Selecteer dan dit icoon en zeg in het volgende scherm wat je juist zou veranderen.

10 Voeg nu een opmerking toe. Ook de naam van de buurt kan je hier invullen. Dit hoeft niet als je gps is ingeschakeld (maar het kan wel).

11 Als je deel uitmaakt van een gesloten project, dan zie je de naam van dat project in het projectvakje staan. Maak je geen deel uit van een gesloten project, dan kan je je foto steeds toevoegen aan een open project. Heb je bijvoorbeeld een put in het wegdek gefotografeerd en bestaat het open project "putten in het wegdek", dan kan je daar je foto aan toevoegen.

12 Klik op om je foto op te slaan en een nieuwe foto te maken.

13 Wanneer je Lomap-sessie erop zit, kan je in het galerijmapje je foto's bekijken, eventueel nog bewerken en uploaden naar de website.

14 Op de website www.lomap.be kan je inloggen en de foto's bekijken in de lomomuur of -kaart. In de muurmodus kan je zelf een mozaïek samenstellen met je foto's. In kaartmodus zie je op een aangepaste Google Maps exact waar je je foto's maakte. Op deze pagina's kan je verder je foto's downloaden in hoge resolutie en delen op sociale netwerken.

!
DENK
ERAAN

**Hou je toestel
steeds horizontaal bij het
maken van een foto.**

**Zorg ervoor dat de gps
van je smartphone
steeds geactiveerd is.**

**Vermijd herkenbare
gezichten op de foto's.**

**Zorg ervoor dat je een werkende
data- of wifiverbinding hebt om
in te loggen. Eens je ingelogd bent,
kan je zonder internetverbinding
foto's maken. Je hebt pas
weer internet nodig om je foto's
te uploaden naar de website.
Log dus ook niet uit als je geen
werkende internetverbinding hebt,
want dan kan je niet meer
opnieuw inloggen zonder
een internetverbinding.**